

Sygn. akt V CSK 168/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko K. B. i J. B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 października 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej J. B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 10 października 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od J. B. na rzecz powoda kwotę 5400 (pięć tysięcy
czterysta) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód - (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (dalej – „Fundusz”) w W. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych K. B., J. B. i T. B. kwoty 478.749,85 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie z tytułu wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt z dnia 8 lipca 2008 r. zawartej między (...) Bankiem S.A. w W. (dalej – „Umowa kredytowa”), nabytej przez Fundusz na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 16 grudnia 2014 r.

Nakazem zapłaty z dnia 18 kwietnia 2016 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w J. uwzględnił żądanie pozwu.

W wyniku sprzeciwu K. B. i J. B. Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z dnia 9 marca 2017 r. zasądził od pozwanej J. B. na rzecz powoda kwotę 478.740,85 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 4 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty z ograniczeniem odpowiedzialności do nieruchomości położonej w J. przy ul. W., dla której Sąd Rejonowy w J. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), do sumy hipoteki a to kwoty 500.000,00 zł, zastrzegając, że odpowiedzialność pozwanej nie może być wyższa niż wartość ww. nieruchomości, a dalej idące powództwo oddalił.

Wyrokiem z dnia 10 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo ponad zasądzoną kwotę 316.990,71 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty – z zastrzeżeniem, iż spełnienie świadczenia przez T. B., w stosunku do którego został wydany prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 kwietnia 2016 r. (I Nc (...)) zwalnia pozwaną z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaconej kwoty – bez naruszenia rozstrzygnięć co do ograniczenia odpowiedzialności pozwanej, a w pozostałym zakresie oddalił apelację pozwanej J. B.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, J. B. wskazała przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Jej zdaniem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, wyrażające się w tym, że istnieją poważne wątpliwości co do relacji, w jakiej pozostają ze sobą art. 95 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe i art. 195 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi w zakresie, w jakim przepisy te przewidują odmienne wymagania co do przeniesienia hipoteki w sytuacji, w której dochodzi do zbycia przez bank na rzecz funduszu inwestycyjnego zamkniętego wierzytelności bankowej, zabezpieczonej hipotecznie.

W ocenie pozwanej skarga kasacyjna jest także oczywiście uzasadniona, Sąd drugiej instancji bowiem przyjął za wystarczające przedłożenie umowy, z której treści wynika, że lista cedowanych wierzytelności została zawarta w załącznikach

nr 1 i 2 do umowy, które stanowią jej integralną część, gdy tymczasem przedłożony przez powoda wyciąg z załącznika nie pozwala na jego identyfikację, wobec czego nie została zachowana forma pisemna określona w art. 78 § 1 k.c., a tym samym nie jest dokumentem w rozumieniu art. 245 k.p.c. Na wskazaną oczywistość nakłada się zastosowanie przez Sąd drugiej instancji przepisu art. 156 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi z dnia 29 lipca 2005 r., nie obowiązującego w dacie orzekania przez ten Sąd.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r.,

II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ. oraz z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.).

Przytoczone przez skarżącą zagadnienie nie czyni zadość wskazanym przesłankom, zostało bowiem już wyjaśnione w dotychczasowym, utrwalonym orzecznictwie. Istota wątpliwości pozwanej dotyczy tego, czy niezbędną przesłanką przeniesienia przez bank wierzytelności hipotecznej i samej hipoteki na fundusz sekurytyzacyjny jest w świetle art. 95 ust. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.; dalej - „p.b.”) także zgoda dłużnika osobistego i rzeczowego. Tymczasem Sąd Najwyższy – także w sprawach o wpis zmiany wierzyciela hipotecznego - wielokrotnie i jednolicie wyjaśniał już, że po uchyleniu z dniem 13 stycznia 2009 r. art. 92c ust. 1 p.b. zgoda dłużnika na przelew wierzytelności przez bank na fundusz sekurytyzacyjny nie jest wymagana i wpis zmiany wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej, dokonanej po tej dacie, następuje w oparciu o dokumenty wskazane w art. 195 ust. 1 ustawy z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 157 ze zm. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r., IV CSK 131/14, OSP 2015, z. 11, poz. 106 i z dnia 25 kwietnia 2017 r., V CSK 503/6, nie publ.; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2017 r., IV CSK 538/16, nie publ. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., II CSK 848/14, nie publ.). Przywoływane przez skarżącą odmienne stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 21/14 (nie publ.) nie może być uznane za miarodajne już z tego względu, że nie dotyczyło nabycia wierzytelności i hipoteki przez fundusz sekurytyzacyjny.

Skarżąca nie wykazała też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc że zachodzi niewątpliwa,

widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ.; z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ.; z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ.).

Sformułowany w tym zakresie zarzut zmierza w istocie do wykazania, że przedstawione przez powoda dowody były niewystarczające dla udowodnienia, iż nabył on skutecznie dochodzoną wierzytelność, co jest równoznaczne z niedopuszczalnym w postępowaniu kasacyjnym kwestionowaniem oceny dowodów (por. art. 398⁴ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Niezależnie od tego należy zauważyć, że z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego jednoznacznie wynika, iż podstawą dla przyjęcia legitymacji powoda nie było - wbrew stanowisku pozwanej – samo stwierdzenie, że załącznik wskazujący przelewane wierzytelności stanowił integralną część podpisanej przez strony umowy przelewu (co czyniło zadość wymaganiom art. 78 § 1 k.c.), ale ocena całokształtu materiału dowodowego, w tym zwłaszcza złożonego przez pozwaną do akt zawiadomienia dokonanego przez Bank (...) S.A. o przelewie wierzytelności z Umowy kredytowej.

W tej sytuacji odwołanie się do nie obowiązującego już art. 156 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1768) nie miało żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.